

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Devarim

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

T

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9976

להראות את-עבדך את-גדלך ואת-ידך
 החזקה אשר מי-אל בשמים ובארץ אשר-
 יעשה כמעשה וכנבורה: כה אעברה-
 לא ואראה את-הארץ הטובה אשר בעבר
 הירדן החר הטוב הזה והלבנון: כו ויתעבר
 יהוה בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר
 יהוה אלי רב-לך אל-תוסף דבר אלי עוד
 בדבר הזה: כז עלה ראש הפסגה ושאל
 עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראתה
 בעיניך כי-לא תעבר את-הירדן הזה:
 כח וצו את-יהושע וחזקו ואמצו כי-
 הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אותם
 את-הארץ אשר תראה: כט וגשב בנניא
 ד מול בית פעור: פ א ועתה ישראל
 שמע אל-החקים ואל-המשפטים אשר
 אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו
 ובאתם וירשתם את-הארץ אשר יהוה
 אלהי אבותיכם נתן לכם: ב לא תספו
 על-הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא
 תגרעו ממנו לשמר את-מצותי הנה אלהיכם
 אשר אנכי מצוה אתכם: ג ענייכם
 הראות את אשר-עשה יהוה בבעל פעור
 כי כל-האיש אשר הלך אחרי בעל-פעור
 השמידו יהוה אלהיך מקרבך: ד ואתם
 הדבקים ביהוה אלהיכם תמים כלכם היום:

ד

שני

ראה

רשי

את שריתא לאחזאה ית-עבדך ית-רבותך
 וית-ידך פקיפתא דאת הוא-אלהא דשכינתך
 בשמיא מלעלא ושליט בארעא ולית-
 דיעבר כעובדך וכנבורה: כה אעבר
 כען ואחזו ית-ארעא שבחא דבעברא דירדנא
 טובא טבא הדיון ובית מקדשא: כז ויהוה
 רגו מן-קדס-י עמי בדלכון ולא קבל מני
 ואמר יי לי סני-לך לא-תוסף למלא קדמי
 עוד בפחגמא הדיון: כז סק לריש רמתא
 וזקוף עינך למעברא ולציפונא ולדרומא
 וקמדתא וחזו בעינך ארי לא-תעבר ית-
 ירדנא הדיון: כח ופקיד ית-יהושע
 ותקפוה ואלמחי ארי הוא יעבר קדס צמא
 הדיון והוא יחסין ית-הון ית-ארעא דתחיו:
 כט ויתבנא בחילתא לקביל בית פעור:
 א וכעו ישראל שמע לקומיא ולדיניא
 דאנא מליף יתכון למעבר בדי-דתיחון
 ותיערו ויתרתון ית-ארעא דני אלהא
 דאבהתכון יהיב לכון: ב לא תוספון
 על-פתגמא דאנא מפקיד יתכון ולא תמנעון
 מניה למטר ית-פקודיא דני אלהכון דאנא
 מפקיד יתכון: ג ענייכון חזון ית-דעבר
 יי בפלחי בעלא פעור ארי כל-נכרא דהליך
 בתר בעלא פעור שיציה יי אלהך מבינך:
 ד ואתון דאדבקתון בדחלתא דני אלהכון

קיימין

ג וירא חזר לו חזק לחדתי שאלתי לי (שמות לב) ועתה הניחה לי וכי תופש הייתי כן אלא לפתוח פתח שבי הויה תלוי להתפלל עליהם כמו
 כן הייתי סבור לעשות עכשיו: אה גדלך וזמדת טובך וכן הוא חומר (במדבר יד) ועתה יגדלכא כח' : ואח ידך וישינך הויה
 פשוטה לכל כפי עולם: החזקה שאלתה כוכב כרחמיים את מדת הדיון כחוקה: אשר מי אל וגו' אינן דומים למלך כשר ודס שיש לו
 ועליו

דשכינתך שרוא בשמיא מלעילא ושלית בארעא לא דועבד בעיבדך וקנבורתך : כה אעבר קדון ואחמו ית
ארעא טקמא דקעיקרא דירדגא טנורא טבא דנו דביה מתבגיא קרמא דירושלם וטנור ליקנו דביה עתיד קטשרי
שכינתא : כו ורגזו עלי בגלגלכו ולא קבד צלותי ואמר יי לי פגו לך לא תוסיף למללא קדמי תוב פתקומא
קדון : כז פוק לריש קמתא ונזק עינד למעקרא ולצופונא ולדרומא ולמדינתא ותמי בעינד ארס לא תעבר
ית ירדגא קדון : כח ופקיד ית יהושע ותקופתי ואלימותי ארס הוא יעבר קדם עמא קדון והוא יתסין יתהון ית
ארעא דאנת חמי : כט ושרינו בחילתא בכין על

ירושלמי

חובינו דאנונונו לפלחי טענות פעור : א וקדון ישראל
שעמיר לקנימא ולדינא דאנא מליף יתבון דמבעד מן
בגלגל וגו' : ב ליתכון רשאין למיספא על פתקומא
דאנא מפקיד יתבון ולא תבצרו מניה מן לא למנטור וגו' : ג עיבדון תמיתון ית דעבר מיקרא בני פלחי טענות
פעור ארס גל בר גש דטעא בבר טענות פעור שציה יי אלהך מבינד : ד ואמרן דרבקתון וגו' :

חטון

רשי

וענין וסנקת דרין המוחין סידו כשרוזה לעשות חסד ולעבור על מדותיו ואתה אין מוימחה סידק'אס תנוחול לי ותכטל גורתך . ולפי פאטור
אתה סחילוח לסרחות את עבדך מלחמת סחון ועונג כדכתיב (דברים ב') ראה החלומות לפניך הרחי מלחמת ל"א מלכיס :
(כה) אעברהנא . אין כאלא לטוקסא : החר הטוב'הוה . וירושלים : והלבנון . (יומא לט) זה בית המוקדש .
(כו) ויהעבר ה' . (ספרי) כחאלא סומה (ח) : למענכם . חס גרמאס לי וכן הוא אומר (תהלים קו) ויקנימועל
ווימריבה וירע למוסה בעבורם : רב לך . (ספרי) שלא יאחרו הרב כוונה קסה וסתלמיד כוונה סרכן ומנציר . ד"א רב לך הרבה מזה שומר
לך רכטוב הצפון לך : (כו) וראה בעיניך . קצת מומי ואלה את הארץ הטובה אבי וראה לך את כלה שחומר (דברים לר) ויראהו' ואת
כל הארץ : (כה) וצואת יהושע . על הטרדות ועל הנשאות ועל הטריות : ותזקהו ואמצהו . בדכרין שלא ירך לכו לומר כסס
שעכש רבי עליהם כך סופי ליעכש עליהם ומטיחו אבי הוא יעבור והוא יתקל : כי הוא יעבור . אם הוא יעבור לפניכם יתלו וחס לאו לא
יתלו וכן אתה מוכח כשאלח מן העם אל העי' והוא יסב (יהושע ו') ויכו מהם אנשי העיונו' וכיון שפכל על פניו אמר לו (שמו) קום לך
קום לך כתיב אתה הוא העומד במקומך ומשלח את בני למלחמה למה זה אתה נופל על כניך לא כך אמרתי למוסה רבך אם הוא יעבר עוברין ואם
לאו חין עיבדון : (כט) ונשב בניא וגו' . (ספרי) ונעודתם לב' א' וצ' פכועתה וס' ראל ש' נע אל החוקים והכל מחול לך ואחי לא
זכיתי ליתחלי לי : (כ) לא חוספו . (ספרישם) כגון חסד פרישות בתפילין חמשת עינין כלולכ וחמש נציות וכן לא תגרעו :

ושמרתם

באר רחובות דקדוקי רשי

(א) משום דאירע עבר נמישעל הירוש ענין העבר (כ"א חזק פארין) דלא יתכן כאן הניך לפרש דמזכור שורש עבר לשעש
גמסן ענין חמה ורונגו ויתעבר (ער האט געצייגט) :

רשב"ם

חוספין : ואתחן בילמודינו פרשת שלח לך ואל תשאל לו כשעת קדון מנין משה פאחר לומר אל שמענו כה המורוס נשבע הקס"ה שלא יכנס
לארץ שחומר לכן לא תביאונו' אחר משה שעת כעס ועת סבועה הוא איני אדבר עכשיו העותין ענה ואחר כך התחיל להתחנן לפניו פאחר
ואתחן אל ה' אחר הקדוש ברוך הוא כשכיל שהתכתה שר המצות יורדים לשאלו ואתה תעלה שאלמר עלה לראש הפסגה ותראה משה :
(כט) וכסה בניא עד עתה יולכית פעור בערכות מואב ומזה שראית כאן יש לכם ללמודיכומו שופרס והולך : (ב) ס' סד"א (ג) עיניכם
סרוחות את אשר עשה פכעל פעור : (ד) ואתם הדקקים וגו' בכל קראינו אליו כדכתיב וישמע אלתיס את פאקתם . ופרעה הקריב
וינעקו בני ישראל אל ה' . ומה תנעק אליו דכר אל בני ישראל . וכן כמן וכן כשנו וכן כמים : ותקרבון

מכלל יופי

(כה) (הזח) . יש ממנו על חודעת הנמצא כרחוקי
יאמר זה על הידיעה : (כו) (ויהעבר) . ענינו ריקצף
והחרון : (כז) (הפסגה) . כמו גבעה : (והימנה) .
נקריות כן פאר הדרום
כי הוא לימין האדם בעת
והכ"ת תשעס במקום כעבור
(*) (*) (*)

קיימין כולכון יומא דין : ה תווי דאלופית
יתכון קיימין ודינין במה דפקדני יי אלהי
למעבד בן בנו ארעא דאתון עליון תמן
למרתה : ו ותשרון ותעבדון ארי היא
חוכמתכון וסוכלתנותכון לעיני עממיא
דישמעונית כל קמיא האליו ויימרון לחוד
עס חכמים וסוכלתן עמא רבא דדין :

ז ארי מן עס רב דליה אלהא קריב ליה
לקבלא צלותיה בעבן עקתיה כיי אלהא
בכל עבן דאנחנא מצלן קדמוהי : ח ומן
עס רב דליה קיימין ודינין קשיטין ככל
אורייתא דרא דאנא ויהיב קדמיכון יומא
דין : ט לחוד אסתמר לך ונטר נפשך
לחדא דלמא תתנשי ותפתנמא דייחואה
עינד ודלמא יעדון מלבך כל יומי חייך
ותהודיעונו לבך ולבני בך : י יומא
דקמתא קדם יי אלהך בחורב בדאמר יי לי
כנוש קדמי ותעמא ואשמעינו ותפתנמי
דילפינ למדחל קדמי כל יומיא דאנון קיימין
על ארעא ויתבניונו וילפון : יא וקריתון
וקמתון בשיפולי טורא וטורא בער באשתא
עד צית שמיא חשוכא עננא ואמיטתא :
יב ומלי יי עמכון מנו אשתא קד
פתנמין אתון שמעין ודמורת ליתיכון חון
אלהן קלא : יג וחוי לכון ותקמיא דפקיד
יתכון למעבד עסרא פתנמין וכתבינון על
חרין לוחי אבנא : יד ויתי פקיד יי בעידנא

ה ראה למדת אתכם חקים ומשפטים
באשר צוני יהוה אלהי לעשות בן בקרב
הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה :
ו ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם
ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את
כל החקים האלה ואמרו רק עס חכם
ונבון הנני הנדול הזה : ז כי מינוי גדול
אשר לו אלהים קרבים אליו ביהוה אלהינו
בכל קראנו אליו : ח ומי נוי גדול אשר
לו חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה
הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום :

ט רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן
תשכח את הדברים אשר דצו עיניך ופן
יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך
ולבני בניך : י יום אשר עמדת לפני
יהוה אלהיך בחורב באמר יהוה אלי הקהל
לו את העם ואשמעם את דברי אשר
ילמדון ליראה אתי כל תימים אשר הם
היום על האדמה ואת בניהם ולמדון :
יא ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר
בער באש עד לב השמים חשך עגן וערפל :
יב וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול
דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים
ולתי קול : יג ויגד לכם את דבריהו
אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים
ויכתבם על שני לוחות אבנים : יד ואתי
ציה

ה

ההיא לאלפא יתכון קיימין ודינין למעבדכון ותהון בארעא דאתון עבדין תמן למירתה :

ותסתרון

ה תמון דאליפית נתון קיימין וביגין היקמא דפקדני יי אלהים למעבד היקמא בנן ארעא דאתון עצלין למסן למירתה :
ו ותקטרו ורעברו בית אובייתא ארום היא תקמתכון וסיקלתנייתכון למיטמי עממיא וישמעון וגוי :

ירושלמי

ארום הינדא אומא רבא דאית לה אלהא דיקרב לזוטה פי
אלהו דכל שעה די צנו קרעו ליה והוא עני יתו :

בירסיה רם ומנטל ושמע צלותא דכל עירן באנו מצלין קמיה ועבדי בעיתון : ח והנדא אומא רבא דיליה
קיימין וביגין תריצין דכל אובייתא תנא באנא סבר קרמיכון יוקא דין : ט לחוד אסתקרו לכון נטררו נפשתיכון

לתנא דלקא תתגשוני ית פתגמיא בתמיתון בסיני בענייכון ודלקא יעידון מן לקבון כל יומי תייכון ותלופונון לקבון
ולקני בניכון : י ותדכין ורמיכון בטעסקבון בה הי פומא בקמיתן קדם יי אלהיכון בתורב בנמן באמר יי לי קניש

קדמי ית עמא ונאשמועניו ית פתגמי דלפון למדחל מן קדמי כל יומיא דהיגו קיימין על ארעא וית בגיהון יאליפון :
יא וקריתון וקמתון בשיפולי טורא וטורא דליק באשתא ושלחוביה מטי עד צירת וגוי : יב ומליל יי

עמכון בטורא מנו אשתא קל דקירא אתון שמעין ודמו לא תמיתון אלהו קל מטלל : יג ותני לכון ית
קיימיה דפקיד נתכון למעבר ועישרתי דבבריא וכתבינו על לוחי סמפירינו : יד ויתי פקיד יי בעשקא התיא

למלא

רשי

(ו) ושמרתם . וזמנה : ועשיתם . כמשמעו : כו היא חבתכם ובינתכם וגו' . בזאת תחשבו חכמים וכוכים לעיני
העמים : (ח) חקים ומשפטים צדיקים . הנזכרים ומקובלים : (ט) רק השמר לך מן השכח את הדברים . או כשלא
תשכחו אותם ותעשו על אמתתם תחשבו חכמים וכוכים ולא תעזבו אותם מתוך שכחה תחשבו שוטים : (י) יום אשר עמרת .
מום על מקרא שלמעלה ממנו אשר ראו עיניך יום אשר עזרת כחורב אשר דאיתם את הקולות ואת הלפידים : ילמדון . ילמן לעצמם .
(כ) : (יד) ואותי צוה ה' ללמד אתכם . תורה סכני"פ : סמל

באר רחובות דקדוקי רשי

(כ) מלות ילפון יאלפון המה דכרי התרגום ורש"י ינותן טעם למה התרגום משנה לתרגם מלת ילמדון השני מן הראשון וקאמר
הכי .

רשבים

(יא) ותקרבון ותעמדון תחת הבר וגו' דכתיב ויאל משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר . כל גבוה אל
במק הנהו קרוי על והנמן תחת . ישכפתח אל כל נכנין עליו . וכן תחת ההר למי פהס נמוכים וההר גבוה מהס והנרך לכתוב כאן כמו
שכתוב לפנינו ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה וגו' : (יד) זאורי צוה ללמד עשרת הדברים : סמל

מכלל יופי

שלא מת אחד מהם זולת אשר נתנו על דבר פגור והיה ראוי
כפי המנהג הטבעי כעס גדול כזה שימותו ככליוס רביס מהם
והיה זה כן כי כסר הכסיתם השם יתברך וזה הדור יירשו הארץ
וכיון שהיו יתברכה הדור קודם על תרוס כן רצה להשאיר אלונכדי
שירשו כלם את הארץ ולזה אמר כי לולא עונם לא היה מת אחד מהם
א' יגד על זה כי האנשים לבד אשר נכסלו כעין פגור נתנו זולת
זולתם כאמרו ואתם הדסקים כה אלהיכם חיים כלכם היום :
(ט) פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך . הנה הוזכרו
העם ביחית לא תעשה שלא כשכח דבר מעמד הר סיני
ולא ס' היה מלכו לזכור וכו' כמות יעשה סודי' לכינוי מדור
לדור כל מה שהיה עם כרחיה וכשעמיה והתועלת במנהג הזאת גדול
עוד שאם היו דכרי התורה כחיס אלינו חמי משה כלכל אף על פי

(יא) (עד לב השמים) . לפי שהלב מייצג נוף הארם
ועצמן

צוה יהוה בערת ההוא ללמדו אתכם חקים ומשפטים לעשותכם אתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: טו וגשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל-תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש:

טז פן-תשהתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל-סמל תבנית זכר או נקבה:

יז תבנית כל-בהמה אשר בארץ תבנית כל-צפור כנף אשר תעוף בשמים:

יח תבנית כל-רמש באדמה תבנית כל-דגה אשר-במים מתחת לארץ: יט ופן תשא עיניך השמימה וראית את-השמש ואת-הירח ואת-הכוכבים כל צבא השמים ונבחת והשתחווית להם ועבדתם אשר תלך יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל-השמים: כ ואתכם לקח יהוה ווצא אתכם מקור הברזל מצרים להיות לו לעם נחלה ביום הזה: כא ויהנה התאנף-בי על-דבריכם וישבע לבלתי עברי את-הירדן ולבלתי-בא אל-הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לה נחלה: כב כי אנכי מרת בארץ הזאת אנני עבר את-הירדן ואתם עברים וירשתם את-הארץ הטובה הזאת: כג השמרו לכם פן תשכחו את-ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוה יהוה אלהיך: כד כי יהנה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא: פ כה כי-

תוליד

טו ותסתמרון לתדא לנפשתיכון ארי לא חזיתון כל-דמו ביומא דמליה יי עמכון בחורב מנו אשתא: טז דלמא תחבלון ותעבדון לכון צלמא דמות כל-צורא דמות דכר או נוקבא: יז דמות כל-בעירא דבארעא דמות כל-צפר נדפא דפרח באויר-רקיע-שמאי: יח דמות כל-ריחשא דבארעא דמות כל-נני דבמאי מלרע לארעא: יט ודלמא-תזקוף עינדך לשמאי ותחוו ות-שמשא ות-סיקרא ות-כוכביא כל חילי שמאי ותטעי ותסגוד לדון ותפלהינן דומין יי אלהיך ותדון לכל עממא דתחות כל-שמאי: כ ויתכון קריב יי-לדחלתיה ואפיק יתכון מכורא דפרוקא מצרים למחוי ליה לעם אחסנא ביומא דהין: כא ומן-קדם יי יהוה רגז-עלי על-פתימיכון וקיס בדיל-דלא למיעברא ות-ירדנא ובדיל-דלא-למיעל-לארעא טבתא דיי אלהך יהב לך אחסנא: כב ארי אנא מאית בארעא הדא לית-אנא עבר ית-ירדנא ואתון עברין ותרתון ית-ארעא טבתא הדא: כג אסתמרו לכון דלמא תתנשון ות-קמא דיי אלהכון דגזר עמכון ותעבדון לכון צלם דמות כולא דפקוד יי אלהך: כד ארי יי אלהך מימריה-אישא אכלא הוא אל קנא: כה ארי-תולדון בנין ובני בנין ותתעסקון בארעא ותחבלון ותעבדון צלם דמות כולא ותעבדון דביש

קדם

דמלפא יתכוון קמיון ודיגיו למעבדכוון יתהון בארעא דאמרו עבדיו לתמן למיררה : טו ותסתמרוו דתהיא
לגלשתכוון ארום לא תמיתו כל דמו וגוי : טו הוון ותירין דלא תחבלון עובדיכוון ותעבדון לכוון צלם דמו
דכר טעו דמו דדבר או דנקבא : יז דמו דכל בעירא די בארעא דמו דכל ציפר גשא דפרחא באויר רקיע

ירושלמי

דמות כל נגניא דאית במיא סמחות לארעא :

כ וכבוא כל חילי שמא ותטעו ותסגרוו לחון ותפלחיתו דפליגין אהכוון קהון בעתהון דכל עממא דתחרת כל שמא :

ירושלמי

למהוון עם תביכין היך סגולה קיומא הדיו :
ארום : אלהכוון אשא דאכלא אשא הוא אלהא קנאו
ומתפרע בקנאין הוא :

אחסקא : כב ארום אנא שכיב בארעא הוא וגוי : כג אסתקרוו לכוון דלמא תתנשוו ירה קיימא דין אלהכוון דגור עמכוון
ומעבדון לכוון צלם דמות כולא דפקדיכוון : אלהכוון דלא למעבד : כד ארום : אלהכוון מימריה אשא אכלא אשא
הוא אלהא קנאי ומתפרע בקנאה : כה ארום תלדון בגין רבני בגין ותתעקרוו בארעא ותחבלון עובדיכוון ותעבדון
לכוון

רש"י

(יז) סמל - אורה ; (יט) ופן תשא עיניך - להסתכל בדבר ולתת לטענות אחריהם : אשר חלק להם . (מגילה ט) להאיר להם . ד"א
לאלוהות לא מנעו מלטעות אחריהם אלא החליקם בדברי הכליהם לטרדם מן העולם וכן הוא אומר (תהלים לו) כי החליק אליו בעיניו
למלא נבולשטא : (כ) כור . הוא כלי שמוקקין בו את הוזהב : (כא) החאנף . נתמלא רוגז : על דבריהם . על
אודותיהם על עסקיהם : (כב) כי אנכי מת וגו' . אינני עובר . עאמר שמת מתיכין יעבור אלא חף עצמותי אינם עוברים :
(כג) תמונת כל דבר : אשר צוה' . אשר צוה שלא לעשות : (כד) אל קנא . מקנא לנקוט אכסרד"ג ונט
כלע"ג (ג) נתחרה על רוננו להספד מעובדי ע"א : (כה) ונושנתם . (סנהדרין לה) רמו להם שיגלו ממנה לסוף שינה מאות
ומתשים ונשים שנה כמין ונקשתם והוא הקדים והגלה לקוף שמונה מאות
ומתשים

באר רחובות דקדוקי רש"י

הפיוולת וקמיון הראשון שאין דגש תוך המ"ם אות אמענית הפורש והוא לשון קל והיינו פועל עומד בעצמו וזה שתירגם וקמיון
וכת"ר"ם עליו לעצמו (ויחזילין ויד זעלכו לערכין) אבל מלת ז' קמיון הכי שהיא דגש תוך המ"ם וקרא לשון כד
והיינו פועל ויאל לכן תירגם ואלפין ופירש רש"י דבריו
(ג) כיוסוך דשורש קנא עשאוהו סכן לענין הקנאה כיון המקנא אתה לי דלא יתכן כאן לכן הוצרך לפרש דזה הוא ענין נקמה :
סה

רשב"ם

(טו) (פסל) (בק"ש סמל . כמו סמל) הקנאה הקנאה . ענין חליץ : (יד) ואות יצוא ללמד עשרת הדברים : (יט) אשר
חלק להאיר . ולפי יקר הפשט אשר הכית אותם לכל העמים לעובדם כי אינו קושש בהם אבל אתכם לקח'ה ויוניא אתכם להיות לו לעם
כחלה ולעבודו והוא יהיה לכם לחללים :

מכלל יופי

ועצמו נאמרגם כן למויצוע כל גוף ועוצם שלו לב .
(טו) (כל המונה) . המלה הזאת כאן נופלת על
צורת הדבר ועל תכניתו המוכן בחושים : (טז) (כל סמל) .
ענין הפסילים והאלילים והתכונות עקר המלה צורה מן
הצורות או כלל לכל צורות אחר שאמר תמונת כל סמל :
(יז) (אשר תעוף בשמים) . נשאל זה השם לנומר
האוויר : (כ) (מכור הברזל) . הוא הכלי שמתוך בו
הצורך הכסף והזהב ופירושו כי כמו כשצורפים הכסף

(כג) אשר צוה' אלהיך .
כא פענין כאשר
והטעם כאשר צוה' אלהיך שלא
תעשה לך פסל :
מאדמה אמר מברזל לחוץ הצרוף שניצרוף עים :
(כה) (כי רגוליד) . מלת הטעם במקום קפושין
(*) (*) (*)
ח ה שירות

חולד בנים וגע בנים וגושנתם בארץ
 והשחתם ועשיתם פסלהמונת כל ועשיתם
 הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו : כו
 קצרותי בכס היום את השמים ואת הארץ
 כי אבד תאבדון מהר מעד הארץ אשר
 אתם גברים את הירדן שמה לרשתה לא
 תאריכו ימים עליה כי השמד תשמדון :
 כז והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשאתם
 מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם
 שמה : כח ועבדתם שם אלהים מעשה
 ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראו ו לא
 ישמעו ולא יאכלו ולא יריחו : כט
 ובקשתם משם ארתי יהוה אלהיך ומצאת
 כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך : ל
 בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה
 באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך
 ושמעת בקלו : לא כי אל רחום יהוה
 אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישבח
 את ברית אבתיך אשר נשבע להם :
 לב כי שאלנו לים ראשנים אשר
 היו לפניך למן היום אשר ברא ארזים
 אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה
 השמים הנקה כדבר הגדול הזה או הנשמע
 כמהו : לג השמע עם קול אלהים
 מדבר מתוך האש באשר שמעת אתה
 נחי : לד או הנסרה אלהים לבוא
 לקחת לו גוי מקרב גוי במסרת באחר
 ובמופתים ובמלחמה ובגר חוקה ובזרוע

ה

ז

נמויה

קדם יי אלהך לארצו קדמוהי :
 כו אסחדיית בכון יומא דין ית שמיא
 ונת ארעא ארי מיבד תיבדון בפריע מעל
 ארעא די אמתן עברין ית ירדנא לתמן
 למרסה לא תורכון יומין עלה ארי אשתיצא
 תשתיצון : כז ויבדר יי יתכון בעי עממיא
 ותשארון עם דמנן בעממיא די יבדר יי
 יתכון לתמן : כח ותפלחון תמן לעממיא
 פלחי טענותא עובד ידי אינשא אעאן אבנא
 דלא חון ולא שמעין ולא אכלין ולא מריחין :
 כט ותחבעון מתמן ית דחלתא די
 אלהך ותשבח ארי תבעי מן קדמוהי בכל
 לבך ובכל נפשך : ל כד ייעוק לך
 וישכחונך כל פחממיא האלין בסוף יומיא
 ותחוב לדחלתא די אלהך ותקביל למימריה :
 לא ארי אלהא רחמנא יי אלהך לא
 ישבקיך ולא יחבליך ולא יתנשי ית
 קומא באבהתך דקיים להון : לב ארי
 שאל כען ליומא קדמאי דהו קדמך למן
 יומא דברא יי אדם על ארעא ולמסיפי
 שמיא ועד סיפי שמיא ההורה כפתנמא
 רבא הדין או האשתמע דכותיה : לג השמע
 עמא קל מימרא די דממליל מנו אשתא
 במא דשמעת את ויתקים : לד או ניסין
 עבד יי לא תגלאה למפרקליה עם מנו עם
 בניסין באחין ובמופתין ובקרבה ובידא
 מקיפא ובדרעא מרממא ובחוננין נברבין
 ככל דעבד לכון יי אלהכון במצרים לעיניכון :

אח

לפון צלם דמות כולא ותעבדון דביש קדם יי אלהינו לארנא קראמי כו אסתירית בכו יקמא רון סברין קיימין ית שמא
 ונת ארעא ארום מיבד מוקרון בסנהוביא מעלון ארעא דאתין עברין ית יודנא תמן למיתחה לא תורבת יומין עלה
 ארום מישתעא מישתעון : כו ויבבר יי עכונו ביני עממיא ותשתחרון בעם קליל ביני עממיא דיבבר יי ונתהו תמן
 בגלותא : כח ותתעוקון למפלה תמן לפלחי טעווקא עיבד אידיהא דבני נשא מן קיסא ואבנא דלא סמין ולא שמעין
 ולא אכלין ולא מריחין : כט ותתקעון מתמן למיתב לדתלתא ביי אלהבון ותשתחון בתמין ארום תתעון מן קדמו
 בקל לבכו ובקל גמטון : ל בד תיעוק לבון וצרעון לבון כל פתומיא האלון בסוף יומיא ותרויבון עד דתלתא
 ביי אלהבון ותקבלון למיקריה : לא ארום אלהא בתמנא יי אלהבון לא ישקובון ולא יתבלבון ולא יתנשי ית
 קיימא דאכתתכו דקיים להון : לב ארום עייל דרון לברא דמין יומי שירימא דהון קדקד לבון יקמא דברא
 יי אדם על ארעא ולמקסיפי שמיא ועד סיפי שמיא התרא דין פרנמא רבא דדין או האשתמע דבנותיה :

לג האפשר דשמע עמא קל מיקרא ביי אלהא קיים
 דמסלל מנו אישא היקמא דשמעתון אתין ואתקיים :
 לד או היך גיסא דעבר יי לאתגלגאה למיפרשא ליה
 אוקמא כפיצתא מנו עם אותרי בניסין באתין וקרתמדהון
 יבסדרי גצמא קרבין ובארבע מקמם ובחונני בברבין היי

ירושלמי

או היך אוקמא ומלכו די שמעת :
 או גיפייא דעבר מיקרא ביי למישל (למבשר)
 (כ"ט לעסקר) ליה אוקמא מנו אוקמא :

ככל

רשי

וחמישים וקדוים שתי שנים לוגושתם כדי של יתקיים בהם כי אחד תאכדון ווא שנאמר (דניאל ט) וישקוד ה' על הרעה ויכילה עלינו כי
 צדיק ה' אלינו דקדו ושהעמו שחר להביא שתי שנים לפני זמנה : (כו) הערותי בכס : הכי מומינס להיות עדים שהעדותי
 בכס : (כח) ועבדתם שם אלהים - כתרומו משאתם עבדים לעובדיהם כאילו אתם עובדים להם : (לא) לא ירפך -
 מלשחוק כן כדיו ולשון לירפך לשון לא יפעיל הוא לא יתן לך רפיון לא יפריש אותך מאלנו וכן (שיר ג) אסופי ולא חרפנו שלא נקד
 ארפנו כל לשון רפיון מוסר על לשון מפעיל ומתפעל כיון (מלכים ב) הרפה לה תן לה רפיון (דברי יט) הרף ממני הרפה
 ממני (ד) : (לב) לימים ראשונים - על ימים ראשונים : ולמקצה השמים - וגם שאל לכל הכרואים אשר מקצה אל קצה
 זהו פשוטו - (חגיגה יא) ומדרשו מלמד על קומתו של אדם שהיתה מן הארץ עד השמים וכו' הטיעור עצמו אשר מקצה אל קצה :
 הגהיה כדבר הגדול הזה - ומהו הדבר הגדול השמיעים וגו' : (לד) הגסה אלהים - הכי עשה נסים סוס אלוה לכא לקמתנו
 נגוער - כל הסי' הללו תעויות הן לכן נקודות הן בחטף פתח הנהיה הכשמע הנסה השמע (ה) : במסורת - על ידי נסיונות
 הודיעם

באר רהובות דקדוקי רשי

(ד) מה שכתב לא ירפך לשון לא יפעיל רצה לומר מודקוד היו"ד כפתח כיון כמלת ארפנו על כורחך לשון הפעיל הנה כי כן
 מושפט איתית השומעים כלשון הפעיל לינקד כפתח כיון הפעיל
 וכו' : ומה שכתב עוד לא יתן לך רפיון וכו' וכו' טרם שאתיך דבר רש"י אסברה לך מדרך משל באשר תראה אדם
 שפל וחלש כמחך אלל אדם גבור וחזק אף דלין כוונתו גבור לרין על החלש בפועל ממש מכל מקום אימת הגבור מופלת על הכריות ולא
 תגיע אל החלש מוס רפיון ולא כן כפי הכראה הוא לשון מפעיל (דער גבור מאכט אים כשיצט) ואלוהא דאמת החלש הוא מתפעל על
 ידי עצמו וחזן הגבור עושה בו שום פעולה כמפעל ממש והשתא תבין דבר רש"י מפוס דקשיא ליה והלא ענין רפיון מופעל עומד בעצמו הוא
 וזהו יתכן כוונת ירפך לשון הפעיל לזה קאמר לא יתן לך רפיון וכו' ולא יפריש אותך מאלנו וכל לשון רפיון מוסר על לשון מפעיל כפי הכראה
 ואלוהא דאמת הוא לשון מתפעל : (ה) כוונת רש"י לומר רגסיה היא תמיכה שאינה מתקיימת וזה שדרייק וכי שום אלוה עשה (באש דין אלוה
 גיטען) לבוא לקמתנו וקרבנו כי באמת לא עשה ויעיף פ' לך לך כ"כ" ויפול על פניו עם פרשת היטב הילוק סבין תמיה מתקיימת
 לאצה

רשב"ם

(כו) את השמים ואלת הארץ : ועבר את השמים והאדמה לא שתן את יכולה : (כח) ועבדתם שם כתרב' ולא ירימון כדבר ואין רוח כפייהם :
 יעליך

מכרל יופי

השירות ופירושו כשחור'ר' בניים : (לב) (אשר ברא אלהים אדום) - כדבר שהוא מבואר מי הוא דהפועל
 והפועל ליה הוצרכו למלת את : (לה) (מלבדו) - פירושו

נְטִייה וּבְמִזְרָאִים גְדֻלִים כָּכָל אֲשֶׁר-עָשָׂה
 לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ :
 לֹה אַתָּה הָרֵאָתָּ לְדַעַת כִּי יְהוָה הוּא
 הָאֱלֹהִים אִין עוֹד מְלַבְדּוּ : לוּ מִן-
 הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעָה אֲרֵת-קְלוֹ לְיִסְרָךָ וְעַל-
 הָאָרֶץ הָרֵאָה אֶת-אִשׁוֹ הַגְדֹּלָה וּדְבָרָיו
 שָׁמַעְתָּ מִחוּץ הָאָשׁ : לוּ וַתַּחַת כִּי אָהַב
 אֶת-אַבְרָהָם וַיְבַחֵר בְּזֵרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצֵאֵךָ
 בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגְדֹּל מִמִּצְרַיִם : לֹה לְהוֹרִישׁ
 גּוֹיִם גְדֻלִים וְעַצְמִים מִמֶּךָ מִפְּנֵיךָ לְהַבְיִיאֵךָ
 לְתַת־לֶךָ אֶת-אַרְצָם נְחֻלָּה כְּיוֹם הַזֶּה :
 לט וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל-לִבְבְּךָ כִּי
 יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-
 הָאָרֶץ מִתַּחַת אִין עוֹד : מ וְשָׁמַרְתָּ אֶת-
 חֻקָּיו וְאֶת-מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּךָ הַיּוֹם
 אֲשֶׁר יִיטְבֶלְךָ וְלִבְנֵיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תֵּאָרֶךְ
 יָמֶיךָ עַל-הָאָדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן
 לְךָ כָּל-הַיָּמִים : פ מא אִין וַיְבַדֵּל
 מִשְׁדֵּה שְׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה
 שָׁמֶשׁ : מַב לָגַם שָׁמָּה רֹצַח אֲשֶׁר יִרְצַח
 אֶת-רֵעֵהוּ בְּבַלְי־דַעַת וְהוּא לֹא-שָׁנֵא לוֹ
 מִתְמַד שְׁלֹשָׁם וְגַם אֶל-אַתָּת מִן-הָעָרִים
 הָאֵל נָתַן : מַג אֶת-בְּצֹר בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ
 הַמִּישֹׁר לְרֵאוּבֵנִי וְאֶת-דְּרָאמָת בְּגִלְעָד לְגֹדִי
 וְאֶת-גּוֹלָן בְּבָשָׁן לְמִנְשֵׁי : מַד וְזֹאת

לֹה אַתָּה אֶתְחַוִּיתָ לְמַדַּע אֲרֵי יְיָ הוּא
 אֱלֹהֵי לִית עוֹד בְּרִמְכֵיהָ : לוּ מִן-שָׁמַיִם
 אֲשָׁמַעְךָ יִתְקַל-מִימְרֵיהָ לְאֶלְפוֹתֶךָ וְעַל-
 אֶרֶץ אֶחָזֶךָ יִתְאַשְׁתִּיהָ רַבְתָּא וּפְתַנְמוּתֵיהָ
 שָׁמַעְתָּ מִנּוֹ אֲשָׁתָא : לוּ וַתַּחַת אֲרֵי רַחֲמִים
 יִתְאַבְהָרְךָ וְאַחֲרָעִי בְּבִנְיָהוֹן בְּתִרְדֵיהוֹן
 וְאַפְקֶךָ בְּמִימְרֵיהָ בְּחִילֵיהָ רַבָּא מִמִּצְרַיִם :
 לֹה לְתַרְבָּא עֲמִמִּין רַבְרַבִּין וְתַקִּיפִין מִנְךָ
 מִן-קְדָמְךָ לְאַעְלוֹתֶךָ לְמַתָּן לְךָ יִתְאַרְעֵהוֹן
 אַחְסָנָא כְּיוֹמָא הַדִּין : לט וַתִּדַּע יוֹמָא-
 דִּין וְתִרְוֹב לְלִבְךָ אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלֹהֵי
 דְשָׁבִינְתִיהָ בְּשָׁמַיִם וּמְלַעִילָא וְשְׁלִיט עַל-
 אֶרֶץ מִלְרַע לִית עוֹד : מ וַתִּסְר יִתְ-
 קַמּוּתֵיהָ וְנִתְ-פְקוּדוּתֵיהָ נִאָנָא מִפְקִידֵי-לָךָ
 יוֹמָא דִּין דִּיִּיטְבֶל לְךָ וְלִבְנֵיךָ בְּתַרְךָ וּבְדִיל
 דְתוֹרִיךָ יוֹמִין עַל-אֶרֶץ דִּי אֱלֹהֶיךָ יְהִיב לְךָ
 כָּל-יוֹמָיָא : מא בְּכֵן אֶפְרַיִם מִשֶּׁה חֶלֶת
 קְרוּיָן בְּעֵבֶר דִּירְדֵנָא מִדְּנַחָא שְׁמַשָּׁא :
 מַב לְמַעַרְק לְתַמָּן קְטוּלָא דִקְטוּל יִתְ-
 חֲבַרְיָה בְּלֹא-מִדְעִיהָ וְהוּא לֹא-סָגִי לִית
 מֵאַחַמְלֵי וּמִדְקַמּוּתֵיהָ וַיַּעֲרוֹק לְחַדָּא מִן-קְרוּיָא
 הָאֵלִין וַיִּתְקַים : מַג יִתְבְּצֹר בְּמִדְבַר
 בְּאֶרֶץ מִישְׁרָא לְשִׁבְטָא דְרֵאוּבֵן וַיִּתְ-רְאֵמוּת
 בְּגִלְעָד לְשִׁבְטָא דְגַד וַיִּתְ-גּוֹלָן בְּמִתְנָן
 לְשִׁבְטָא דְמִנְשֵׁי : מַד וְדֵא אֲרִיָתָא דְסַדֵּר

התורה

רשי

משה

כודיעס נבורותיו כגון (שמות ה) כתבאר עלי אס לוכל לעשות כן המיזנסיון . באותור . כסימנין להחמין סווא סלוחו על
 מקום כגון (שם ד) זה זה ביד : ובמורהים . הס נפללות סכסיל עליים זכות מופללות : ובמלחמה . כיס סנחמר (שם י"ה)
 כ"ה נלחס להם : (לח) הראת . כתרוננו קיתחיתת כענתן הק"ה את התורה פתח להם טכנה דקיעים וכסס שקרע את
 העליונים

בכל מה דעבר לבון ואלהוון במצרים ועיניוון חמיון : לה אנת אחמימא ית פרישתא האליון מטול למנבע
 ארום וי היא אלהא לית תיב בר מיניה : לו משמי מרוקא אשמינכוון ית קל מימריה למכמא יתון באילפניה
 ועליו ארעא אחמינכוון ית אישתיה רבחא ופתגמוי שמעתון מנו אישתא : לו וחולף דרחיב ית אבהתכוון ארעא
 ויצחק ואתרעי בקנוי דעקב בתרוי ואפתיכוון קצפי ריעימיה בחיליה בפ מצרים : לה לתרעא עמטיו רבציו
 ומקישוון מנכוון מן קדמיכוון לאעלוהכוון למימן לבון ית ארעהוון אחסנא פיקמא דהיון : לט ותדעוון יומא דיו
 יתתוכון על ליכוון ארום : אלהים דשמינמיה שרין בשמיא מלעילא ושליט על ארעא מקרע לות חקרו בר מיניה :
 ט ורזנטרוון ית קימיו יתר פקרוי באנא מפקיד לבון יומא דיו דיוטב לבון ולכניכוון בתרויכוון ומן בכלל דמינדרון
 (יומא דיו) (כ"א יומיון) על ארעא ד"י אלהכוון יתיב לבון כל יומא : מא הא בכו אפרש משה חברה קרוין

ירושלמי

בצבא דיוודנא סננה שמשא : מב למצרוק לתמן
 קטולא דקטול ית סבריה ולא אחכוון והוא לא שני ליה
 מאתמלי ומתקמדי ויצרוק לתרא מקרניא האליון
 ויתמיס : מג ית קומירון במדברא בארע מישרא לשכט
 דארבוון ית רקמא קנלעדלשיבט גד ותר דברא במתון לשכט מגשה : סר דא אפנושא אריריזא די סר

רשי

העליונים כך קרע את התחתונים וראו שהאיחודי לכך כאשר אתה הראת לדעת : (לו) ותחת כי אהב וכלזה תחת אשר אהב :
 ויצואך בפניו . כאדם המהיגו בנו לפניו סאמר (שם י"ד) ויסע מלאך האלפים ההולך וגו' ילך מחריהם . ד"א ויוציאך בפני
 בפני אבותיו כמה סאמר (ההלים עה) נגד אבות עשה פלא ואל תתמה על שהזכירם כלשון יחיד שהרי כתבם כלשון יחיד (שם)
 ויפחדו כורעו אחריו : (לה) כסוך מפניך . סרסה ודרסהו לפורט עפניך גוים גדולים ועצומים ממך : כיום הזה . כאשר אתה
 רואה היום : (מא) אז יברוא . נתן לב להיות חרד לזכר קידיס (ו) (מכות ט) ואף עלפי שאין קולטות עד שיסדלו
 אותן סכאך כנען חמר משה שאפשר לקיימה אקיימנה : בעבר הירדן מורחה שמש . כאותו עבר סכמורמו של ירדן : מורחה
 שמש . לפי שהולך דקוק בקוזה ר"ש בחטף יורח של שמש מקום וריחת השמש (ז) : (מד) וזאת התורה . וזאת עת' לסדר לתר
 קרטה

באר רחובות דקרוקי רשי

לפינה מתקיימת : וזוה שכתב עוד כל ה"ן וכו' דיוקא אחא לאשמועינן דווקא שנקדו בחטף הוא דמשמעין לתניה אבל היכא שנקדו
 כפתח לחוד וזגא אחריהן או הן משמשות ליריעה כזה השמים (דיא הימל) :
 (א) משום דקשיא ליה ה"ן דבראש תלת יבדיל עורה שהולך לשון עתיד (ער ווערט אב שיידין) ובאמת כוונת הפסוק על לשון עבר
 כי משה כבר הכהילים לכן קאמר גותן לב וכו' ורעה לומר היוד כנולת יבדיל לאו שימוש עתיד ממש היא רק
 נקראת יו"ד העומסכה (ע"ה האט גיזאנקין גיהאט אב צו שאדין) וכן פ' רש"י בפרשת בשלח כד"ה או יסיר :
 (ז) מדהוי למכתב מורחה קמן תחת פרי"ש כדכתיב בקרא דלקמן מעבר לירדן מורחה לא שינה הכתוב בן מורחה
 למורחה

רשב"ם

(לו) ויוציאך בפניו . ועברתי בארץ עפרים וכו' הולך לפניו סיומוס : (לת) כיום הזה . שכבר התחלתם לירש את ארץ סימון ועון .
 (יג) או יבדיל משה . לנו הפסוק דבריו וזוה שכן עמוכרין יחד וזוה הפסוק זה המעשה כנתיב . אלא לפי שהארץ כדכתיב יסר עמיו
 ועתה

מוטל יופי

פירושו זולתו : (לו) (לוסרן) . תבך בדגש .
 (לז) (כפניו) . בחיוו כלומר בשבערהו :
 (לח) כיום הזה . הטעם שהוציאך לתלית שתי השתכף את
 הארץ עוין הגוים הגדולים בעצומים ההם כמו
 שהאית בעיניך כיום הזה שירשת ארץ שני מלכי האמורי . והכטון
 בעיני שאיננו דבק עם נחלה רק הטעם ויוציאך בפניו ככחו הגדול
 עמלרים כיום הזה להוריס גוים גדולים וגומר להביאך לתת לך את
 (*) (*) (*)
 (מ) (אשריטבלך) . בא במקום למען :
 כל כיום . שצור הכתוב וסמרת את תקיו ואת מצותיו אזה
 אכי מצוין היום כל הימים אשר יטע לך וגו' . והטעם כי
 כתורה הזאת היא נכחית לא תשתנה לעולם ולא תחולש דע
 מאת האלהים כל הימים :
 (מא) (אזיבדיל) . כתבראב עמשפט לשון דקדש
 זאמר 9 מ (*) (*) (*)

החוקה אשר-שם משה לפני בני ישראל :
 מה אלה העדות והחקים והמשפטים
 אשר דבר משה אל-בני ישראל בצאתם
 ממצרים : מו בעבר הירדן בנניא מול בית
 פזור בארץ סיחון מלך האמורי אשר יושב
 בחשבון אשר הכה משה ובני ישראל
 בצאתם ממצרים : מז ויירשו את-ארצו
 ואת-ארץ יעוג מלך-הכשן שני מלכי
 האמורי אשר בעבר הירדן מורח שמש :
 מה מערער אשר על-שפת-נחל ארנון
 וער-הר שאן הוא חרמון : מט וכל-
 הערבה עבר הירדן מזרח וצדנים הערבה
 שהת אשרת הפסוקה : פ א ויקרא
 משה אל-כל-ישראל ויאמר אלהם שמע
 ישראל את-החקים ואת-המשפטים אשר
 אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם
 ושמרתם לעשתם : ב יהוה אלהינו ברת
 עמנו ברית בחורב : ג לא את-אבותינו
 ברית יהוה את-הברית הזאת כי אתנו אנחנו
 אלה פה היום כלנו חיים : ד פנים בפנים
 דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש :
 ה אנכי עמד בין יהוה ובניכם בעת ההוא
 להודיע לכם את-דבר יהוה כי יראתם מפני
 האש ולא-עליתם בהר לאמר :
 ו אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך
 מארץ מצרים מבית עבדים : ז לא-
 יהיה לך אלהים אחרים על-פני :
 ח לא-תעשה-לך פסל כל-תמונה
 אשר

ה רביעי

כ

משה קדם בני ישראל : מה אלן סהדותא
 וקמינא ודיניא דמליל משה עם-בני-ישראל
 במפקהון ממצרים : מז בעברא דירדנא
 בחילתא לקביל בית פזור בארע סיחון
 מלכא אימורקא דיתיבבחשבון דמחא משה
 ובני ישראל במפקהון ממצרים : מז ויריתו
 ית-ארעיה וית-ארעא דעוג מלכא דמתנן
 חרין מלכי אימורקא דבעברא דירדנא
 מדנה שמשא : מה מערוער דעל-בית
 נחלא דארנון וער-טורא דסיאון הוא חרמון :
 מט וכל-מישרא עברא דירדנא מדנהא
 וער ימא דמישרא תחות משפך מרמתא :
 א וקרא משה לכל-ישראל ויאמר להון
 שמע ישראל ית-קמינא וית-דיניא דאנא
 ממליל קדמיכון יומא-דין וחלפון יחריון
 וחטרון למעבדהון : ב יי אלהנא וזר עמנא
 קים בחורב : ג לא עם-אבהתנא וזר יי
 ית-קמינא חרין אלהן עמנא אנחנא אלן
 הקא יומא דין כולנא קנימין : ד ממליל
 עם-ממלל מליל יי עמכון בטורא מוז
 אישתא : ה אנא הויתיקאיס בין-מימרא-
 די ובניכון בעידנא ההיא לתנא לכון ית-
 פתנמא דני ארי בחילתון מן-קנס-אישתא
 ולא-סליקתון בטורא למימר : ו אנא יי
 אלהך דאפיקתך מארעא דמצרים מבית
 עבדותא : ז לא יהו לך אלה אוהרן בר-
 מיני : ח לא-תעביד לך צלם כל דמות
 דבשמיא מלעלא ודיבארעא מלרע ודבמיא

מלרע

אשר